

نقش معلمان کارآمد در زمینه آموزش و تربیت

www.ketab.ir

مؤلفان:

حمیدرضا قبادی، ملیحه یدالهی خبوشان

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	: قبادی، حمیدرضا، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: نقش معلمان کارآمد در زمینه آموزش و تربیت / مؤلفان حمیدرضا قبادی، ملیحه بدالهی، خوشان؛ ویراستار فهیمه جمالی.
مشخصات نشر	: بجنورد: گسترش علوم نوین، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: [۲]، ۱۰۲ ص.
شابک	: 978-600-8470-10-6: ۱۴۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۰۰ - ۱۰۳.
موضوع	: معلمان - اثر بخشی
موضوع	: Teacher effectiveness
موضوع	: اندیشه و تفکر خلاق
موضوع	: Creative thinking
موضوع	: تدریس اثربخش
موضوع	: Effective teaching
موضوع	: کلاس درس
موضوع	: Classroom management
شناسه افزوده	: بدالهی، خوشان، ملیحه ۱۳۵۹ -
رده بندی کنگره	: ۳۹۵ (۲۴) ۰۲۵/۱ LB
رده بندی دیویی	: ۳۷۱ ۱۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۹۷۳۴

انتشارات:	گسترش علوم نوین
عنوان کتاب:	نقش معلمان کارآمد در زمینه آموزش و تربیت
مؤلفان:	حمیدرضا قبادی، ملیحه بدالهی، خوشان
ویراستار:	فهیمه جمالی
طراح جلد:	سینا حمیدی
نوبت چاپ:	اول، تابستان ۱۳۹۵
شمارگان:	۱۰۰۰
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۸۴۷۰-۱۰-۶
تعداد صفحات:	۱۰۳ صفحه
قیمت:	۱۴۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	پیشگفتار.....
۲	مقدمه کتاب.....
۴	اهمیت موضوع.....
۵	معلم واقعی کیست؟.....
۷	کدام معلم کارآمد است؟.....
۹	۱- توان جذب دانش آموزان و دانشجویان.....
۹	۲- پرورش مهارت های تدریسی.....
۹	۳- یادگیری و ارزشیابی.....
۱۰	۴- یادگیری مداوم.....
۱۰	۵- اداره کلاس.....
۱۱	۶- رفتارهای کلاسی معلمان.....
۱۲	معلم اثربخش.....
۱۳	تشویق.....
۱۳	یادآوری (۱).....
۱۴	نگه داشتن دانش آموز در فضای یادگیری.....
۱۶	نقش معلم در آموزش و پرورش.....
۱۷	مشخصات یک معلم کارآمد.....
۱۸	شخصیت و تعادل روانی معلم.....
۲۰	ویژگی های شخص معلم.....
۲۱	ویژگی های حرفه ای و فنی معلم.....
۲۲	الف: معلومات عمومی.....

۲۲	ب: معلومات فنی و حرفه‌ای
۲۳	پ: مهارت در برقراری روابط و مناسبات شخصی
۲۶	معلم کارآمد
۲۹	سازمان‌دهی برای اندیشیدن
۳۲	تحول باید از کجا آغاز شود؟
۳۲	ویژگی‌های معارف تحول محور چیست؟
۳۳	نگاهی از به تدریس
۳۶	معلم حرفه‌ای کیست؟
۳۷	چگونه کلاس جذاب برای دانش آموزان خود فراهم کنیم؟
۳۸	چرا باید برای دانش آموزان ایجاد انگیزه کرد؟
۳۹	فنون ایجاد انگیزه در یادگیرندگان
۴۰	یادآوری (۲)
۴۳	کمال معلم و معلم کمال
۴۶	تدابیر معلمان
۴۸	روش‌های تقویت ارزش‌های اخلاقی در دانش آموزان
۴۹	نتایج تحقیقات خارجی
۵۰	پرورش اخلاقی دانش آموزان
۵۱	تقویت ارزش‌های اخلاقی در دانش آموزان
۵۴	نقش آموزش و پرورش در تقویت ارزش‌های اخلاقی، وجدان و تعهد اجتماعی
۵۷	آموزش مسئولیت‌پذیری
۵۹	آموزش ارزش‌های اخلاقی در دانش آموز و معرفی «میزان» به او
۶۱	یادگیری و شعارزدگی
۶۲	بحث یادگیری دانش آموز

۶۵	اثر شاد بودن معلمان بر دانش آموزان
۶۶	کار دشوار معلمی
۷۱	نکات کوچک؛ موفقیت های بزرگ
۷۵	یادآوری (۳)
۷۶	مدیریت رفتار با دانش آموز در کلاس درس، معلم مهربان یا خشن؟
۷۹	شروع و پایان خوبی داشته باشید
۷۹	اصول مدیریت رفتار با دانش آموز
۸۲	برنامه انضباطی ده مرحله ای
۸۳	ملاحظات مرتبط به ارجاع دانش آموز از کلاس
۸۶	مدیریت کلاس در مقابل نادری فعال
۸۹	علل بی نظمی دانش آموزان در کلاس درس و شیوه های برخورد با آن
۹۰	علل و عوامل بی نظمی دانش آموزان
۹۲	الف - علل مربوط به دانش آموزان
۹۳	ب- علل مربوط به معلم
۹۴	ج- علل مربوط به کلاس درس
۹۵	پیشگیری از رفتارهای نامطلوب دانش آموزان در کلاس
۹۶	تأثیر انتظارات معلم
۱۰۰	فهرست منابع
۱۰۰	منابع فارسی
۱۰۳	منابع خارجی

پیشگفتار

پیامبران الهی نخستین معلمان در تربیت انسان بوده اند. با توجه به تاریخ انبیای الهی همواره پیامبران جزء آن دسته از مردمی بودند که ویژگی های اخلاقی و انسانی منحصر به فردی داشته اند لذا اولین ویژگی که برای یک معلم می توان در نظر گرفت فضایل اخلاقی و ویژگی های شخصیتی والا است.

دانش آموزان به شکلی پیوسته و مداوم نسبت به نگرش ها، ارزش ها و شخصیت های معلمان خود واکنش نشان می دهند. تقلید از معلم، یکی از روش های معمول در یاد آوری به شمار می رود و از این لحاظ معلم می تواند الگوی پر قدرتی برای دانش آموز به حساب آید. یکی از جنبه های مهم یادگیری از طریق تقلید آن است که رفتار می تواند به سادگی از طریق مشاهده کسب شود و برای این کار لازم نیست که دانش آموز به انجام کار تمرین و یا ارائه آن رفتار بپردازد. دانش آموزان به طور ثابت در حال جذب و کسب اظهارات، حالت ها و نگرش های معلمان خود از نقطه نظر روش کلاسی هستند و این امر بدون آنکه معلم رجوع خاصی به این گونه رفتارها داشته باشد انجام می گیرد. در واقع آنکه معلم با طعنه و کنایه به اشتباهات دانش آموزان پاسخ می دهد احتمال اینکه دانش آموزان نیز چنین واکنش هایی نسبت به یکدیگر نشان دهند افزایش خواهد یافت. باید توجه داشت که هر نوع رفتاری در هر زمانی می تواند به شکل یک الگو عمل کند. از این رو دانش آموزان رفتارهای مثبت و منفی، هر دو را از معلمان خود خواهند آموخت.

هرگاه دانش آموزان متوجه شوند که آنچه معلم به هنگام وعظ و خطابه در کلاس بیان می دارد، با آنچه وی عملاً از خود بروز می دهد متفاوت است، به عبارت

دیگر هماهنگی بین عقیده و عمل او وجود نداشته باشد، آنان به چنین موعظه‌هایی توجه نخواهند کرد و در پی عمل کردن به آن‌ها در نخواهند آمد. این تفاوت و ناهماهنگی ممکن است بین انتظارات معلم از دانش‌آموزان و امکاناتی که عملاً به آنان داده می‌شود نیز مشاهده شود. اگر معلم به دانش‌آموزان گوشزد کند که مجاز نیستند قبل از آنکه زنگ تفریح زده شود کلاس را ترک کنند اما در عمل نتواند این قانون را جامه عمل بپوشاند اعتماد دانش‌آموزان نسبت به قدرت رهبری معلم به تدریج کاهش می‌یابد؛ از طرفی معلم از مهم‌ترین عوامل مؤثر در رشد و توسعه کیفی تربیت و تعلم به شمار می‌آید با این حال واکنش تربیت‌شوندگان یکسان نیست و بسیار متنوع است بنابراین امکان ارائه الگویی مشخص را نمی‌توان برای کار معلم در نظر گرفت.

مقدمه کتاب

معلمی یا کار یک معلم را می‌توان سخت‌ترین کار ممکن نامید. به عنوان مثال یک معلم ابتدایی باید طریقه برخورد با بسیاری از مشکلات نظیر بیش‌فعالی کودکان، اضطراب و استرس کودکان، لکنت کودکان، دانش‌آموزان دوزبانه و دیرآموزی دانش‌آموزان و صدها مورد دیگر که مجالی برای آن‌ها نیست را باید به‌واقع باید یک روانشناس باشد. کتاب حاضر گوشه‌ای از تجربیات معلمان گرامی را به نمایش می‌گذارد. معمولاً کودک همراه با نگرانی و تشویش قدم به مدرسه می‌گذارد. اولین تجربه‌ای است که خانواده را ترک می‌گوید و به محیط ناشناخته‌ای وارد می‌شود. اشخاصی را پیرامون خود می‌بیند که گمان می‌برد آرامش و آسایش را از او خواهند گرفت و معلوم نیست با او چه رفتاری خواهند داشت. وادارش می‌کنند

در غربتی سنگین تنها بماند و ساعتی طولانی را بگذارند که به جای مادری مهربان کسی به نام معلم بر او حاکم است. معلم هر چه خوب و صمیمی باشد در اولین ماه های دبستان برای او بیگانه است؛ و راستی هم چقدر دشوار است، کودکی که در خانه استقلال داشته و به میل خود روزش را می گذرانده و تحت مراقبت مادرش محیطی امن و آسوده برایش فراهم شده و آنچه دلش می خواسته انجام می داده به یک باره و سادگی همه آزادی خود را از دست بدهد و مجبورش کنند که در محیط ناشناسی منابع مقررات خاصی باشد.

معلم باید بداند که بچه‌سرایی که در کلاس رو به روی او همه ساکت و آرام نشسته‌اند هر کدام با چه تصور روحیه‌ای خانه را ترک گفته‌اند و ریزه کاری‌های عاطفی آن‌ها را احساس کند. این ارتباط هر چه عمیق‌تر باشد لذت‌بخش‌تر و پیشرفت کار سریع‌تر است. معلم باید با حوصله و مدارا به کشف کودک بپردازد. از طرف دیگر معلم است که می‌تواند تفاوت‌های جسمی و هوشی کودکان را بسنجد و استعدادهای آنان را کشف کند. از تمامی کودکان نمی‌توانیم به یک اندازه انتظار داشته باشیم. مگر آدمی را از لحاظ جسمی، ذهنی، عقلی و سایر جنبه‌های امر یکسان خلق کرده‌اند؟ معلم آگاه و علاقه‌مند همواره به اختلافات عقلی و هوش کودکان توجه دارد و بیش از حد دانایی و استعداد کودکان از آن‌ها انتظاری ندارد.